

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

W WARSZAWY DNIA 9 LIPCA ROKU 1799. we WTOREK.

Urządzenie względem ukarania kradzieży i tym podobnych występów.

MY FRYDERYK WILHELM z Bożej łaski Król Pruski etc. Wszem w obec wiadomo czynimy: Pomnażając się od niejakiego czasu liczbą kradzieży, i coraz częściej ucieczki zlożników wkładając potrzebę pośpieszenia srodków na karze rozciągając się mających na tych, którzy po ogłoszeniu niniejszego Urządzenia takowych dopuszczają się występów. — Przy tej odmianie byłych dotąd praw karzących, zamiar nasz Ojcowi dąży do tego, abysmy wiernym poddanym naszym spokojne posiadanie ich własności zabezpieczyli; dla zabezpieczenia kradzieży i rozbojów, postrach, wrażliwe przykłady wyślawili, zlożników, ile być może poprawili, a jeżeli poprawić się nie zechcą, onym srodkami srodkami swym współobywatelom odgali. — Dla zupełnego doświadczenia tego zamiaru, wydaliśmy pod datą dzisiejszą dla Sądów w tutejszych naleznych Miałach rezydencyalnych i w Jurysdykcjach do nich należących, sądowictwo kryminalne sprawujących, osobną Instrukcję, podług której pod dozorem i wspólnie z wyznaczoną z naszego ramienia Kommissją, włożone na nich obowiązki dopełniać mają. — Ta Instrukcja niemniej wzywa do Krajowym wyższym Magistratorem sprawiedliwości przesyłanej będzie z zleceniem, iżby do czasu ogłoszenia poprawionej Kryminalnej Ordynacji, przepisy przerzuczonej Kommissji nadane, nietylko same, ale być może wykonywały, ale subordynowanym łobie Kryminalnym Sądów potrzebne i srodkami w tej mierze przepisywały. — Przez zachowanie przepisane w wspomnianej Instrukcji postępowania sposobu, zlożników łatwiej wysledzić, okradzionemu do odzyskania kradzionych rzeczy przedyć dopomóc, przeciag inkwizycji skrócić, wyrok przyspieszyć, oraz ucieczkę więźnia lub na robotę skazanego winowajcy, zapobiedz będzie można. — Co się naprzód tyczy postanowienia Kar, nadaliśmy mocą niniejszego Urządzenia nalezniące przez wszystkie nasze wyższe i niższe Sady Kryminalne zachować się powinny przepisy, które jednak w przypadkach pod rozpoznaniem Sądów wojskowych należących, zastosowane być nie mają.

§. 1. Przy ukaraniu zlożników i rozbojników, pilnie rozpatrywać należy, czyli zlożnika prosta kradzież pierwszy raz, lub drugi raz, lub z uciążliwymi srodkami ponowili; czyli już dawniej o gwałtowną kradzież lub rozboj, raz lub po kilkakroć był obwiniony, kupi zlożniestwem był uczestnikiem, lub w zamiarze kradzieży albo rozboju ogień podniecał.

§. 2. Pierwszy raz popełniona prosta kradzież. Zlożnicy pierwszy raz o prosta kradzież przekonany, na ciele karany, a jeżeli takowe ukaranie na nim użyte być nie może, albo za niedostateczne znane będzie, na zamknięcie w domu poprawy na ciche więzienie, lub na robotę ręczną skazany być ma.

§. 3. Czył do chłosta cielesnej kanczugi lub rozgi użyte, iak wielka ich liczba naznaczona, i czyli takowa kara od razu jednego, albo w dwóch lub trzech po sobie idących, bądź w różnych dniach rozciągnięta być ma, to zależeć będzie podług §. 4. — 7. od decyzji Sędziów wyrok piszących.

§. 4. Przy wyznaczeniu takowej kary, na pięć, wiek, zdrową lub słabą wyznaczyć ciała, także na inne obfite srodkami zlożnicy mieć wzgląd, a z tymi w tej mierze przy inkwizycji potrzebna uwaga w Aktach zapisane należy. Jeżeli zachodzi obawa, iżby chłosta zdrowiu, ukarać się mającego, mogła być szkodliwa, wtedy zdanie Fizyka mieyskiego lub Powiatowego, lub Chirurga zaciągnąć trzeba, w każdym zaś razie Sędzia inkwizujący projekt, przydać powinien, iakie ukaranie naysprzeczniejsze być może.

§. 5. Leksza lub ołtrzeysza chłosta wprawdzie od Sędziów wyrok piszących zależy, wszelako ten przystup z obowiązku swego na wzytko mieć wzgląd powinien, co się w inkwizycji okazało, i co zmniejszenie lub ołtrzenie kary stanowiąc może.

§. 6. Leksza chłosta może mieć mieysce dla przeszłych nieskazitelnych postępów, poniekąd nieszczęśliwe i wynikłego zjad zupełnego braku sposobu życia, dla dowiedzenia podstępnej obcy namowy, otwartego wyznania przed zasługą konwikcyą, niekierowności ukradzionych rzeczy, lub nakoniec, dla nastąpienia zupełnego zwrotu oney.

§. 7. Ołtrzeysza chłosta wtedy będzie wyznaczona, gdy zlożnika przed aresztem swoim już kilkakroć popełnił kradzież, za którą ieszcze kary nieodniósł, gdy chytrym lub zaradnym sposobem przygotowania do kradzieży uczynił, gdy występ w nocy, na jarmarku, albo w tłumie ludzi popełnił, gdy rzecz ukradzioną znacznej wartości, albo z srodkami swymi przez właściciela nie mogła być w zamknięciu trzymaną, lub dla dobra powszechnego, bądź dla publicznej ozdoby wyławną, bądź przy zasługach pożarze lub powodzi wyratowaną, albo samemu zlożnicy do starannego zachowania powierzona była; indziej Czeladź swoje Państwo, uczniowie lub Towarzystwa swych Majstrów, jeden współmieszkaniec drugiego okradł, nakoniec gdy zlożnika przez krągłny upor inkwizycyą przedłużył, albo bez słusznego powodu od wyroku sądowego appellacyą założył.

§. 8. Takowa postanowić się mająca chłosta, odprawić się powinna w więzieniu, przez jednego lub dwóch na obłuzie będących stróżów, w przytomności samego tylko Sędzię, którego jest obowiązkiem ukaraniem napomnieć, naczęć go iakich uczciwych srodków wyżywienia swego chwycić się powinien, i ołtrzedz o karach, iakie jego za dalszym dopuszczeniem się kradzieży czeka.

§. 9. Jeżeli chłosta cielesna za niemogącą być użytą lub za niedostateczną uznana będzie, na ów czas zamiast oney lub proci niey, Sędzia na zamknięcie w domu poprawy, lub ciche więzienie, lub też na ręczną robotę z wyznaczeniem przeciągu czasu wedle prawideł w powszechnym prawie krajowym zawartych, winowajcę wkłada.

§. 10. Jeżeli wskazany na karę lub ukarany, mimo otrzymaną przestrożę z domu poprawy lub z więzienia ucieczkę, lub przez ucieczkę od włożonej na siebie ręcznej pracy usunie się, wtedy skoro złapany będzie, za takową ucieczkę równą odnie-

nie karę, iak gdyby był pierwszy raz o prosta kradzież przewiedziony.

§. 11. Powtorna prosta kradzież. Jeżeli przekonany o kradzieży i za onę podług niniejszego urządzenia lub w miarę innych prawnych ustaw w tych krajach, lub w obcym Państwie przez wyrok ukarany zlożnika, powtórna prosta kradzież będzie miał łobie dowiedzioną, wtedy proci ołtrzeyszy chłosta, oraz na zamknięcie w domu poprawy, lub w więzieniu, lub na ręczną pracę wskazany być powinien. Co do przeciągu czasu, ten wedle powyższego przepisu, od zdania Sędzię zależeć będzie, ucieczka zaś w takowym razie tak ukarany być ma, iak gdyby zbiegły zlożnicy trzeci dopuścił się kradzieży.

§. 12. Trzecia prosta kradzież. Za popełnioną, przez ukarane dwa lub więcej razy dla prostej kradzieży zlożnika nową kradzieżą, chłosta cielesna nietylko nadzwyczajnie obfotrzoną, ale zlożnicy poły w domu poprawy trzymany być powinien, poki Zwierzchność tego domu nie przekona się, że zlożnika przez wytrzymane kary łobie poprawił, że jest w stanie wyżywienia się uczciwym sposobem, i że przez uwolnienie jego, nie zachodzi obawa dla publicznego bezpieczeństwa. Jedynie tylko w takowym przypadku Sąd, u którego wyrok zapadł, na doniesienie przez Zwierzchność domu poprawy, na uwolnienie zezwolić iest mosen.

§. 13. Jeżeli zlożnicy do czasu swęj poprawy na zamknięcie wskazany ucieknie, za uchwyceniem swym tak powinien być ukarany, iak gdyby się gwałtownie dopuścił kradzieży. Równego nie udyie ukarania ten, którego w nadziei nastąpięj poprawy wypuszczono, i jeżeli mimo otrzymaną przestrożę wprzysłył znowu o nową kradzież przewiedziony będzie.

§. 14. Kradzież z uciążliwymi srodkami. Obięta w §. 2. różnica między kradzieżami raz, dwa, lub trzy razy popełnionymi i ukaranymi, mieysca znaleźć nie ma, skoro uciążliwość około niej zachodzi srodkami. 1.) Gdy kradzież w Krolewskich lub Krolewiczowskich zamkach, publicznych magazynach, składach, domach pocztowych, lub innych publicznych gmachach popełniona została. 2.) Gdy pieniądze lub rzeczy kradzione zostały, które Monarsze, Krolewiczom, i Krolewom domu Krolewskiego, kościołom, pobożnym funduszom, lub publicznym zgromadzeniom należały, lub urzędem państwowym były powierzone. W takowych zdarzeniach, iest obiekt ukradziony iest mniejszej wartości, kara wedle §. 11. iak za powtórna prosta kradzież, inaczej wedle §. 12. równie iak gdyby zlożnika już był dwa razy za kradzież ukarany, rozciągnięta być powinna.

§. 15. Pierwsza gwałtowna kradzież. Gwałtowna kradzież popełniona się przez dobycie się lub niebezpiecznie weyscie, przez wyłamanie drzwi, okien, lub innych zamknięć, przez dorobione klucze, wytrychy, lub inne narzędzia, ołtrzenie lub innym gwałtownym sposobem ukradzenie, z pocztowych lub podróżnych, lub innych poizdów, kufrów, bądź paków znacznej wartości, lub gdy zlożnika grozić gwałtem właścicielowi lub stróżowi rzeczy w bronienu kradzieży był na przeszrodzie, albo dla popełnienia oney targnął się na kogo aczkolwiek onemu przez to bolu żadnego nie zadał.

§. 16. Przekonany pierwszy raz o kradzież powyższym lub temu podobnym sposobem, gwałtownie wykonaną na nadzwyczajną chłostę wskazany, i w miarę okoliczności na rok lub więcej lat w ołtrym domu poprawy osadzony być ma; z którego nie wyjdzie poki nie dowiedzie, iakim sposobem nadal uczciwie wyżywić się będzie w stanie.

§. 17. Ucieczka z takiego łubowego domu poprawy, za ponowienie występkę poczytana będzie.

§. 18. Powtórna gwałtowna kradzież. Jeżeli za popełnioną gwałtowną kradzieżą raz ukarany zlożnika drugi raz o powtórna gwałtowną, bądź znaczną kradzież przewiedziony zostanie, wtedy wyrok na czele surowe chłosty, i zamiast postanowionej liczby lat, na zamknięcie do czasu udarowania go wolnością nastąpić powinien.

§. 19. Uwolnienie wskazanego tym sposobem zlożnicy, wtedy tylko mieysce mieć będzie, kiedy po ścisłym wybadaniu się dowodnie okazano być może, iż przez kilka lat nie nagaunie sprawował się, że będzie mógł nadal mieć uczciwy sposób życia, i że zgola skutek powyższy o poprawie jego nadziei odpowie.

§. 20. Jeżeli takowy do czasu udarowania siebie wolnością w domu poprawy osadzony aresztant ucieczkę, schwytny do Cuchtauzi lub Fortecy oddany będzie, i przez pięć lat dobrodziejstwa wolności stanie się niegodnym.

§. 21. Równemu ukaraniu podpadnie ten, który po otrzymanej wolności nowęj dopuścił się kradzieży.

§. 22. Pierwszy raz popełniony rozboj. Jako rozbojnik będzie karany zlożnicy, który dla wykonania kradzieży jednego lub więcej ludzi biciem, więzieniem, zatkaniem ust, lub innym sposobem bezsilnymi czyni przeszkodzenia kradzieży albo schwytnia sprawy.

§. 23. Kto pierwszy raz dopuścił się rozboju, ten jeżeli powszechnie Prawo Krajowe w zachodzącym zdarzeniu srodszy kary nie stanowi, po kilkakroć iak nawiłszy chłostany, i do czasu nastąpięj łaski uwolnienia w Cuchtauzie lub w Fortecy osadzony zostanie.

§. 24. Za ucieczkę lub popełnioną po wypuszczeniu swym powtórna znaczną kradzież, dożywną karę w Cuchtauzie lub w Fortecy na siebie ściąganie.

§. 25. Powtórny rozboj. Przekonany o powtórny rozboj iestli powszechnie Prawo Krajowe na popełniony występok surowej kary nie stanowi, publicznie smagny, z dobrey sławy wyznany, na twarzy pietnowany, i na cale życie do Fortecy oddany być ma, gdzie od drugich więźniów odłączony będzie, ażeby społeczności ludzkiej nie był szkodliwym.

§. 26. Kupi zlożniestwie. Ci, którzy przekonani zostają, że weszli w związki koncem formalnej profesji społecznej kradzieży, iestli przy popełnionym przez takową kupę zlożniestwa występkę sami byli czynnymi, albo ubocznymi sposobem do niego przyłożyli się, iak karani będą, iak gdyby rozboj popełnili §. 22. 25.

§. 27. Podniecanie ognia. Jeżeli kto będzie przewiedziony, że w zamiarze kradzieży lub rozboju ogień wzniecił, ten za zdarzonym zjad pożarem, karom w §. 22. 25. na rozbojników postanowionym podpadnie, gdyby w takowym razie powszechnie prawo krajowe ołtrzeyszy kary nie obgymowało. Co zaś gdyby sprawca przed wybuchnięciem pożaru zał swoy okazał, i pożarowi sam zapobiegł, wtedy takowe nie dopełnione podpalanie, tylko z kradzieżą pod uciążliwymi okolicznościami (§. 14.) zasług, porównane być ma.

§. 28. Utaienie zlożniestwa. Kto w zachowaniu lub utaieniu kradzionych rzeczy zlożniestwu rozmyślnie dopomaga, o nenu w mieszkaniu swym schronienia dozwala, lub iakikolwiek bądź sposób zataienia występkę, uniknienia aresztu, lub ratowania się z niego przez ucieczkę podaje, taki będzie karany, iak gdyby prosta kradzież sam popełnił. Wszakże za takowe rozmyślnie uczelnictwo z rozbojnikami, kupami zlożniestwami, lub palaczami, w miarę okoliczności karze na gwałtowną kradzież wyznaczony (§. 15.) podpadnie.

§. 29. Kupowanie lub zastawianie kradzionych rzeczy. O tych, którzy mimo mianą wiadomość kradzione i złupione rzeczy kupują, lub w zaław przyjmują, mowi powszechnie prawo krajowe.

§. 30. Fałszowanie monet, dokumentow etc. i inne oszukania. Podobnie względem tych, którzy fałszują monetę białą, worki kass publicznych, lub dokumenta fałszują, figle czyli pieczęcie dorabiają, lub inne takowe oszukankiwa popełniają, Sady zachowają się tym czałem wedle prawideł w powszechnym prawie krajowym zawartych; wszelako za mniejsze przewinięcia tego rodzaju: z stosunkiem do niniejszego urządzenia, niemniej także cieleśną chłostę, i zamiast więzienia w cuchtauzie lub fortce, zamknięcie w domu poprawy postanowią, za cięższe zaś występkę uznają, ażeby zlożnika po wytrzymaney karze, oddany został do domu robotczego do czasu, gdzie poprawa jego okaza się, i pewno będzie, że uwolnienie jego szkodliwych za sobą nie pociągnie skutkow.

§. 31. Swawolny żebrak, gwałtownie do izby mieszkalnej wdzierający się, albo przez groźbę jawną wymusić usługi, równie karany być ma, iak gdyby prosta kradzież popełnił. Jeżeli ułnie lub piśmiennie załozeniem ognia lub biciem groził, karze na gwałtowną kradzież w §. 16. postanowionym podpadnie.

§. 32. Gdyby w postępowaniu podług przepisow w niniejszym Urządzeniu zawartych, wątpliwości względem powszechnych reguł, a mianowicie o to zachodziły, iakim sposobem ma być ukaranie zastosowane, gdy występki rodzaju rozmyślnie albo przypadkowo, albo tylko uprojektowane, lub też w części tylko popełnione, lub wykonane zostały, wtedy Sady postąpią łobie podług prawideł powszechnego prawa krajowego, i wedle nich wyroki wydawać będą. — Ażeby zaś niniejsza ustawa do każdego wiadomości doszła, niezwłocznie do gazet i pism publicznych *Intelligents-blätter* zwanych, w wszystkich Prowincjach sposobem dodatku przylączona, i takowe oney ogłoszenie od czasu do czasu ponawiane, niemniej drukowane Exemplarze w mieyscach przez urzędy mieyscowe, Policynie do tego wyznaczonych publicznie przybite być mają. — Originat tej ustawy własną ręką naszą podpisałismy, i pieczęcią naszą Krolewską stwierdzić rozkazalismy. — Działo się i dan w Berlinie d. 26. Lutego 1799. (L.S.) FRYDERYK WILHELM.

DE GOLDBECK.

z Londynu dnia 21. Czerwca.

Od naleznych flottow żadney nie odbieramy wiadomości. — Podają tu się naszą na morzu szrodziemnym do 57. okrętow liniowych, to iest: Admirał *St Vincent* 21. Kontr. Admirał *Whitshed* 5. Kontradmirał *Nelson* 15, Admirał *Gardner* 16. — W porcie *Brestskim* na dniu 12 nieznanowało się iak 3 liniowych okrętow i trzy fregaty. — *Pitt* tak iest teraz chorym na pierli, iż za poradą doktorow ośle mleko piie. Zakazano mu także pić wina i zatrudniać się interesami. — Lord *Minto* iedzie w charakterze posła *Angielskiego* do *Wiednia* na mieysce Pana *Eden*. — W kilka dni wyiedzie atąd kuryer ładem do *Indyow*. Depesze jego ściągają się do wojny z *Tippo Saybem*. — Krol odprawił znowu muszurę z korpusu ochotnikow *Londyńskich*.

Odział Pana *Wikham* do *Szwajcaryi* był przyczyną rozśianey pogłoski o negocyacyach wkrótce znowu rozpocząc się mających, lecz mowa Krolewska w parlamencie dowodzi raczey, iż wzytkie zamiary wymierzone są ku ołwobodzeniu *Szwajcaryi*. — Kupcy na morzu wschodnim handlujący, uczynili przelozienie Rządowi względem wielu kaprow nieprzyjacielskich okolo brzegow *Norwegii* krążących. Od 3 lat więcej iak 250. okrętow *Angielskich* zostało przez nich zaiętych. — Na dniu wczorajszym Minister *Xiążęcia Wirtemberskiego* Baron *Myluis* był Krolowi Jmci prezentowany. — Rozmaite milicye *Irlandzkie* gotują się do weyscia na okręty.

CZYNNOŚCI PARLAMENTOWE.

Na dniu wczorajszym w izbie wyższej wprowadzony był Bill w celu znieślenia tajemnych zgromadzeń. Lord Radnoc żądał aby nawet *Francmasoni* z pod tego prawa nie byli wyjęci, po czym Xiążę d'Arhol zabrał głos na ich obronę. Zarzuty przeciw *Francmasonom* w świeżym piśmie X. Barruel o *Jakubinach* uczynione, chociaż przez dobre postępowanie lożow na stałym lądzie są usprawiedliwione, nie mogą jednak dotyczyć lożow *Angielskich*. Mam honor być W. Mistrzem lożow dawnego kształtu, i czynię sobie chlubę z tego, gdyż nie znam żadnej klasy ludzi spokojniejszej ani wierniejszej. Wszelkie rozważania nad polityką i religią są podług praw naszych zupełnie pomiędzy nami zakazane, naszym najgłówniejszym celem jest miłość ludzkości i dobre czyny. — Biskup z *Rocheſter* — Ja także jestem członkiem jednej części wolnego mularstwa w *Szkocji* założonego. Nie znajduję w niej nic, coby przeciwnym było religii, patriotyzmowi, wierności poddanych, i wsparciem Rządowi winnym; mogę owszem śmiało złożyć iśne świadectwo o czystości i moralności tego instytutu. Wszakże obok wszelkiego nalezego szanowania dla braterstwa ludzi, lądzę być bardzo potrzebną rzeczą, w teraźniejszym niebezpieczeństwie nie wyimować nawet *Francmasonow* z pod prawa ustanowić się mającego. Pod zasłoną wolnego mularstwa wiele nieszczęścia na stałym lądzie dopełnionego zoftało. W *Niemczech* mianowicie nauka Anarchii i Rewolucya w lożach *Francmasoniſkich* jest zaszczipiona, iak się to z sławnej powyższej książki iawnie okazuje. Inne jednak okolice kraju tego odrzuciły takowy poſtepek, a w ſpoſobie prawdziwie męzkim i patriotycznym zgromadzenia ſwoie na inny czas odłożyły, poſtrzegłszy, iż te do zaſad zamiarowi ſwemu przeciwnych odciągnięte być mogły. Ponieważ milczenie zachowane być muſi, przeto nikt nie może powiedzieć jeżeli zaſady nowoſci rozszerzające ſię na ſtaly lądzie, nie wcisnęły ſię także do lożow naszych. Troſkliwość z tego powodu tym bardziej jest zatrważającą, kiedy zapewniają, iż od dwóch lat 8 lożow illuminatow zoftało u nas założonych. Pomimo więc gorliwej obrony niewinności moich współbraci Maſonow, dać zdanie aby pod prawo zakazu podchodziły także loże kraju naszego. Jakkolwiek obowiązki moje iako Maſona ſą wielkie, przywiązanie jednak do konſtytucyi, i ſzanowanie ku prawdziwym Ojczyzny intereſom, tudzież obowiązek doſtoynności *Para* iaką jestem zaszczycony, przemagaia we mnie. — Wyjęcie przeto lożow z pod prawa zakazu odrzucone zoftało, zgodzono ſię tylko na to, iż wszystkie przed tym Bilem utworzone Towarzystwa mają odbywać ſwoie poſiedzenia, byle tylko uwiadomiły ſędziego pokoju o czasie ich początku, i podały regestr członkow ſwoich.

W niższej izbie P. Tierney miał obſzerłą mowę o teraźniejszym ſtanie ſkarbu. Od roku 1793 do 1799 dług narodowy podwoił ſię. Potrzeby krajowe wynoſiły do 60 millionow. Jeżeli wojna dłużej potrwa, tedy niewyrachowane może naſtąpić pomnożenie długu etc. Pitt przyrzekł, iż wkrótce z wszelkimi nayobſzerniejszymi ſzczegółami zaſpokoi troſkliwość Pana Tierney.

z Paryża dnia 21. Czerwca.

Na mieſcu obu Dyrektorow *Merlin* i *Lareveillere*, którzy złożyli ſwe urzędy, wybrani zoftali do Dyrektoryatu Ob. *Ducos* bywſzy członek Konwencji, a teraz ſwieżo Prezydent ſądu kryminalnego w departamencie *des Landes* i Generał dywizyi *Moulins* tymczasową komendę nad armią *Angielską* w *Rennes* mający. — Znaczniejsze okoliczności które ten wypadek poprzedziły, ſą naſtępujące.

Obywatel *Gohier* przy wniſieniu ſwoim do Dyrektoryatu miał mowę naſtępującą. „Obywatele Dyrektorowie. Przez tłumaczow woli Narodowej do Dyrektoryatu wezwany, drzącym okiem poglądam na całą rozległość włoſzonych na mnie obowiązkow. Rząd Republikański zagruntować przez ſzybkie i mocne wykonanie prawa, dać wsparcie handlowi i zachęcenie kunsztom, zapalić na nowo we wſzystkich ſercach gorącą miłość Ojczyzny, miłość cnoty, ożywić duch publiczny przez ciągle zniszczanie łupieztw, uſtalić trwałe panowanie Rzetelności i Sprawiedliwości, cały potęgę Narodowej użyć ku zemſcie o belgi zadanej nam w zaboystwie poſtow naszych, wyrwać Republikańkow z pod miecza morderckiego, który nieprzyjacielo naſi wrzili w ręce zaboycow po różnych Depar-

tamentach, wſzystkich za nadto długo rozdzielonych Obywatelow w iedno znowu połączyć; męstwo i wolę Ciała Prawodawczego (chcącego przez nowy hold konſtytucyi oddany, zabezpieczyć dla wſzystkich *Francuzow* iey wolne i nieograniczone uſzywanie) wesprzeć walecznych naszych wojownikow, uſilowania zachęcić, zwycięztwa ich przygotować, i wſzelkimi ſrzedkami one zapewnić, dowody męstwa nadgrozić, zdraycow i łupiezcow ukarać, wielki naród poprowadzić do ſwego przeznaczenia; ſłowem 30 millionom wolnych i ſzlachetnie myſlących Obywatelow nadać beſpieczeńſtwo i ſzczęście, ta jest rozległa przeſłirzeń zawodu, wytawiają ſię przed oczami moimi, te ſą uſilowania które z wami dzielić powinienem. Nie ukrywam tego przed wami, iż nadzieia przyłozenia ſię do tak ważnych zamiarow, iż wewnętrzne uczucie moiey gorliwości i moiego męznego poſwięcenia ſię, a nadewſzytko zaufanie w talentach i cnotach kolegow moich, którym dopomagać powinienem, usunęły z przed oczu moich te wielkie trudności, do których pokonania przeznaczeni ieſteśmy. Przyimiemy odemnie Obywatele Dyrektorowie ſluby iakie od początku Rewolucyi uczyniłem, a które teraz przed wami odnawiam, iż wſzystkie chwile życia mego, wſzystkie ſiſyczne i moralne ſiły poſwięcę na utrzymanie wolności i równości.

Na tę mowę odpowiedział pod ów czas Prezydujący Ob. *Merlin* w naſtępującej treści: *Obywatelu Kolego*. Powołany ieſteś do dzielenia prac Dyrektoryatu wśród ważnych i trudnych okoliczności. Jeſt to hold oddany talentom i gorliwości iakie w życiu twoim politycznym okazaſeś; Ciała Prawodawcze zatrzymało w pamięci zaſługi twoie, a dzień w którym odbierasz okazały tego dowod, ieſt dniem pociechy dla dawnych współtowarzyszow niebeſpieczeńſtw i trudow twoich, którzy umieją ſzacować ſkłonności oddanego dobru Rzpłtey ſerca, i zdanie przez ciebie ſtatecznie oſwiadczone, iż tylko w iedności Republikańkow ſzczęście i ſława poſlega. Przed oczyma twemi Obywatelu otwiera ſię teraz rozległy zawod, na którym uyrzysz w poruſzeniu naypotężniejsze ſprężyny ſerca ludzkiego. Droga naſza prowadzi nas przez wſzystkie intereſy i rozmaite namiętności, cały ſekret mądroſci ieſt, umieć ie tak prowadzić, aby ſzczęście Ojczyzny przynioſły. Do tego celu będziemy wraz z tobą niezmiordowanie dążyć. Przyimiemy w zadatku tego zapewnienia pocatowanie braterſkie. Bodayby to było haſtem dla wſzystkich Republikańkow do rzetelnego pojednania ſię i wezwaniem do ogolnego uſzycia wſzystkich ſił przeciw nieprzyjaciolom Rzpłtey i ludzkości.

Po wyborze i inſtallacyi Ob. *Gohier* na Dyrektora, Rada 500. na dniu 18. z rana o godzinie 10. rozpoczęła obrady w ſwoiey nieuſtającej ſeſſyi. Przekładano na niey, iż przyczyna oddalenia ſię na nieiaka chwilę zwycięztwa od naszych walecznych legionow pochodzi z rabunkow i łupieztw *Sch-rera*, tudzież z chciwości i oſzukiſtwa liwrantow. Sam Dyrektoryat podług wyrachowania *Sch-rera* liczył przy rozpoczęciu krokow nieprzyjacielskich potęgę naſzą wojenną przeſzło 500. tyſięcy ludzi, dziś ſię pokazuje, iż ieſt daleko mnieyſzą. Oczewiſtą więc rzeczą ieſt, iż w Dyrektoryacie albo zli ludzie, albo głupi zaſiadać muſieli. Dyrektoryat przypieſiuie wprowadzić kłękki naſze niedoſtatkowi pieniężnemu, lecz czemuż nie podał liżby mnieyſzey woylka rzeczywiście w ſłużbie będącego, i czemuż nie wyſłał go ze ſrzedka kraju nad granice? Żądano przeto, aby rapport zdany zoftał względem iſtotnej liżby woylka przy rozpoczęciu wojny. — Takowe mowy były haſtem do powſtania wſzystkich przeciw Dyrektoryatowi.

Naſtąpiła potym ſławna mowa Ob. *Bertrand* z departamentu *Calvados*. Procz zſnaimy już iey treści, wyraził w niey ieſzcze: „Chcieliſcie Prawodawcy wiedzieć przyczyny kłęk naszych, i odpowiadzano wam, iż te z niedoſtatkowi ſkarbu publicznego i niezgody pomiędzy dwiema pierwſzymi Rzpłtey władzami pochodzą. Co za zdradzieckie tłumaczenie! Jakże? czyżeście nie zezwolili na wſzystko czego żądał Dyrektoryat? lecz zezwolone funduſze gdzież obrocone zoftały? W ſamym Arſenale *Paryskim* było 139. tyſięcy karabinow, z których każda ſatkę po iednym franku przedawano, gdy tym czasem ta 20. frankow wartą była. Kompanie liwrantow otrzymały wielkie ſummy, choć nie nie przyſtawiały! Y ieſzcze nas ſmieją okłarzać o wydarzone kłękki! Gdyby złoto caley *Euro-*

py ſpłynęło do ſkarbu naszego, tedy i to nie byłoby wyſtarczyło na tylą ſtraſnych łupieztw. Rumienie ſię bezwſyldni Tryumwirowie! Wyſtawię tu krotki obraz błędow waszych. Poſtawiliſcie na czele Miniſterium wojennego, łupiezcę wytartego, czoła, a potym wyſtawiliſcie go do Armii, dla dokończenia dzieła waszego i ruiny ſprzymierzonych Rzpłtych. W wewnątrz kraju zniſzczyliſcie ducha publicznego, złożyliſcie z urzędow naylepſzych Republikańkow. Mowicie o zgodzie. Jakaż iedność może ſię utrzymać, pomiędzy wami, którzyście wſzystko czynili ku zniſzczeniu Rzpłtey i Ciała Prawodawczego, które wſzystko czyniło aby ią mogło uratować. Jeżeliście rzetelnie Ojczyznę waszą kochali, czemużeście oddawna nie złożyli dymiſſyi. Nie ſpoźniajcie ſię z tym dłużej. Nie ieſcieſcie zdadni do zrobienia dobrze. Nie macie ani zaufania waszych Kolegow, ani Ludu, ani Ciała Prawodawczego, ani nawet waszych czolgaiących ſię podchlebcow. — Powſtał potym *Dumilſtier*: Powiniem tu ieſzcze przed wami mianowicie *Merlina* okłarzyć. Z bertem żelaznym rządził ón *Niderlandami*. Oczyszczą moją, a nawet ułożył projekt oddania ich obcemu Rządowi. Tak ieſt *Merlinie*, imie twoie krwawym piſmem wyrte ieſt w Ojczyźnie moiey. Żądam aby dekret okłarzenia przeciw *Merlinowi* był wydanym. — Wnioſki te odeſtane zoftały do wiadomey Kommiſſyi z 11. Członkow złożoney, do ktorey przybył ieſzcze Generał *Augereau* i *Poulain Grandpré*. — Za zdaniem tej Kommiſſyi zapadł potym Dekret naſtępujący: „Każda władza lub oſoba, któraby cokolwiek przedſiebrała przeciw wolności i beſpieczeńſtwu Ciała Prawodawczego, i wydała w tej mierze iakiekolwiek rozkazy; lub one wykonywać rozkazywała, ogłoszona ieſt za wyjętą z pod Prawa i ſciganą być mogącą.“

Gdy tym ſpoſobem mocne okłarzenia wznoſiły ſię przeciw *Merlinowi* i *Reveillere*, obay ci Dyrektorowie na dniu 18. w wieczor o godzinie 5. przyſtali dymiſſye ſwoie. *Barras* który tymczasowo po *Merlinie* obiał prezydentę, podpisał naſtępujące poſełſtwo: „Obywatele Reprezentanci. Ob. *La Reveillere Lepaux* i *Merlin de Douai* złożyli w Dyrektoryacie dymiſſye ſwoie. Dyrektoryat poſyła wam kopie onych.“

Obie Dymiſſye Dyrektorow *Merlin* i *Reveillere* zawierały w treści. „Kiedy okropna burza zagraża Ojczyźnie, na ow czas ci, których bytność na urzędach publicznych ſprawia przeſzkodę do zgodności lub ſłuży za pozor do niezgody, oddalić ſię z ty hże urzędow powinni. Ten to ieſt iedyny powod który mię przywodzi do złożenia dymiſſyi. Żadna oſobliſta boiaźń, żaden podły i nikczemny intereſ do tego mię nie pobudził. Powracam na ſono familii moiey, zawiſze gotowy do zdania raſunku z poſtepkow moich. Były one zawiſze czyſte i niekłazone, gdyż miłość ojczyzny zaſadą ich była.“

Dnia 19. Czerwca w nocy, Rada ſtarszych wybrała Dyrektorem Ob. *Ducos* z liſty 10. kandydatow naſtępujących: Generał *Lefevre*, *Maſſena*, *Moulins*, *Marescot*, Kontr-Admirał *Lacroſſe*, *Martin*, *Ducos*, *Charles Delacroix*, *Florent Guyot*, i *Dupuis* członek inſtytutu Narodowego. — Ob. *Ducos* z 202. kresek miał iey dla ſiebie 153.

Obywatel *Genſſiſſeux* obrany zoftał Prezydentem Rady 500. pomiędzy ſekretarzami zoftał także mianowany Generał *Augereau*, a Ob. *Baudin* Prezydentem Rady ſtarszych.

Poczym *Lucyan Buonaparte* imieniem Kommiſſyi 11. głos zabrał: „Uderzeni nieszczęściami Ojczyzny, zapytaliſcie ſię Dyrektoryatu o ich przyczynę, i aż do jego odpowiedzi ogłoſiliſcie nieuſtającą ſeſſyą. Dyrektoryat wſkazuje za główną przyczynę wycieńczenie publicznego ſkarbu; przytoczenie chytre i nierzetelne, w którym powtarzano tylko wyrazy piſm urzędowych. Oczekiecie na drugie z większymi ſzczegółami Poſełſtwo. Wzajemna godność iaką zachowuią dwie władze, odradzające ſię pomiędzy niemi zaufanie, powracająca zgoda, każą ſię ſpodziewać iż to Poſełſtwo dogodnieyſzym będzie od pierwſzego. Tym czasem winniſmy *Francyi*, winniſmy ſamym ſobie, ażeby zniſzczyć wrażenie iakie ſprawić mogło pierwſze Poſełſtwo. Niedoſtatek ſkarbu ieſt to zwyczajna zaſłona za pomocą ktorey ſtaraia ſię odwracać oburzenie Narodu. Nie ma niedoſtatkowi w dokładnie ułożonych ra-

chunkach. Sama tylko niedoleżność lub złość mogą go okazywać osobliwie w Departamencie wojennym którego służba statecznie była zapewniana, i którego nawet kredyty nie są wyczerpanymi. Dokładne obrachunki dowodzą, iż na rok 7. nakazana była summa nierównie znaczniejsza, niżeli była potrzebna na utrzymywanie 400. tys. wojsła, rachując po 700. franków na iednego człowieka. Również summy kredytowe były pozwolonemi, i jeżeli niebyły wybrane, jest to winą wykonawców Prawa. Domagali się oni nowych podatków, a pierwsze jeszcze nie były wybrane. Czyżby wypłacono nowe? Nadto w podanych rachunkach zapomniano prawie o kontrybucjach z krajów podbitych. Zewnątrz systematem większości Dyrektoryatu była dezorganizacja, rabunki, zburzenie Rzpły. Armie nasze były nagle atakowane, lecz niezwyciężone, ich administracje zniszczone, ich arsenale, ich oręża sprzedane! Te bezprawia w pierwszych dniach widzieć się dały; chciano temu zaradzić, lecz Dyrektoryat na złe używając powierzonej sobie w Fructidorze władzy, zachował swoje okropne systema łupieztwa, z przedsięwzięciem nigdy się w tył nie oglądając; Republikanów nazywano anarchistami, a famych tylko podchlebców słuchano i przyimowano. Z zimna krwią, a despotyczną gwałtownością przucanie z urzędów wydarło Republikanom styr Rządu. Urzędowe pisma nieprzetawiały oflawiać Ciąła Prawodawczego: Elekcye ludu w swoiej wolności były zgwałcone. Lud Francuzki był znieważony w udzielnosci swoich sejmików, a Obywateli oddalali się z swoich pierwialtkowych zgromadzeń. Lud Francuzki był zawoiowany przez podłych agentów intrygi. Szwaycarya od bezwładnych pochłonięta poborców. Włochy widziały tyle Trybunałów, i na codzienne rewolucye były wytławionemi; imię Francuzów poszło w obrzydzenie u kochających go ludów. Laury wojenne były słabą przeciwko despotycznym ciołom obroną, a ręce zwycięzkie obciążano więzami. Lecz nakoniec pokazała nam się iutrenka dni szczęśliwzych. Odradza się Dyrektoryat Wykonawczy, Ciąło Prawodawcze powraca do pierwszego swojego miejsca w Rzpłtey; nasze uślawiania i nasza zgoda przywołają nazad zwycięstwo; Konstytucya odzyska całą swą siłę, a lud Francuzki swoią wolność, i prawa swoje odtąd niezgwałcone. Kommissya proponuje nieustającą sefłę, aż do odebrania nowego poselstwa Dyrektoryatu, i donosi, iż pracuje nad adresem do Francuzkiego ludu. — Seffya nieustanna na al utrzymmana. — Dzieło Kommissyi w 12. exemplarzach zofłanie wydrukowane.

Genissirux podaje nad rachunkami Scherera wiele uwag, które uślawie dowieść iego łupieztwa. — Kazano wydrukować.

Boula-Paty. — Od dawnego czasu mówią o zbrodniach Scherera, a przecież dotąd nie jest aresztowanym. Przyszedł moment dochodzenia i ukarania zloczynców, gdziekolwiek bądź się znajdą; potrzebne są wielkie przykłady. Dopraszam się, ażeby Kommissya obowiązana przejrzeć Prawo 10. Vendemiaire, względem odpowiedzialności ministrów, stawiała się w 24. godzinach. — Uchwalono.

Arena (Harszya) żąda, ażeby rapport Lucyana Buonaparte był rozefłany do departamentów i do armii. Niemożna nadto wcześniej oświecić lud względem podstępów fakcy oligarchicznej, która chciała wolność zatracić. Buonaparte przekłada, iż ten rapport jest tylko wstępem, i że Kommissya, której był tłumaczem, czując potrzebę porozumiewania się z ludem, pracuje nad projektem adresu.

Jeden z nowych Członków bierze sobie za obowiązek wyliczyć zbrodnie Ex-Dyrektorów Merlina i Lareveliera; zamysła dopraszać się o wyrok oskarżenia; lecz Rada uprasza go, ażeby podał swoią mowę do Kommissyi z 11. członków złożoney.

Briot proponuje posłać poselstwo do Dyrektoryatu z zapytaniem, co się stało z dobrami Narodowemi w rękach Ministra Skarbu, od zapadłego Prawa na dniu 28. Ventose roku 4. aż do dnia dzisiejszego. Mowca przytacza talszywe dowody Ramela, oskarżając go o złe zarządzanie Skarbow Rzpłtey. — Uchwalono poselstwo.

Przyefłane od Dyrektoryatu Poselstwo z podpisem Siyesa iako Prezydenta, podaje Radzie obrachunek Dóbr Narodowych świeżo sprzedanych. — Odeffano do Kommissyi Skarbowey. — Lacuée przypomina z tego powodu z iaką

przysadą ukrywano do tego czasu sprzedaż Dóbr Narodowych. Czas jest rzekł, oddać ludowi sprawę z tey tak niezmierny dochodu publicznego części, i na co była użyta. Dopraszam się o postanowienie Kommissyi z pięciu członków dla roztrząszenia iakie summy wybrano z sprzedaży Dóbr Narodowych, o użytku tych summ, i iaki jest gatunek pomienionych Dóbr do sprzedaży pozostałych.

Briot: Jakie wyobrażenie można mieć o Ministrze, który po kolejnym wymyśleniu Alfygnatów, Mandatów, Relkryptów, włożył aż do Dóbr Narodowych pochłonał? Ktoż z was nie miał sposobności przekonać się, iż Ramel zarządzał ikarbem iako Bankier iako Przekupnik. Co do mnie, utrzymuję iż jest najniezdolniejszym Administratorem, lub najbeztwiedniejszym łupieżcą. Jak niegdys Saturn własne pozari dzieci, tak Minister ikarbowy z większą ieszcze zarłocnością połknął dochody ikarbowe. Administracja jego dowiodła, iż reszota Danaidów nie jest już pomiędzy nami baiecznym wymysłem. Domagam się Poselstwa do Dyrektoryatu. — Uchwalono.

Seffya dnia 20. — Jeden Obywatel od pięciu dni w więzieniu Kancellaryi Centralney na rozkaz Ministra Duwal aresztowany, doprasza się przez Deputowanego Joffem o swoje uwolnienie. — Byłem (wyraża) wywleczony z moiego mieszkania; w papierach moich nic nieznaleziono, co by mnie w najmniejszej podeyrzenie podawać mogło; czyniono mi tylko zapytania: Nie iestżes ty nieprzyjacielem Rządu? Niemaszli korrespondencyow z Anarchistami? Jettem ofiarą prywatnego przesławowania iedney kreatury Ex-Dyrektora Merlina. — Odeffano do Dyrektoryatu z Poselstwem.

Wielka liczba Obywateliw piętego Paryzkiego okręgu, składając Radzie powinszowanie za zrżcenie tyranii Ex-Dyrektorów; lecz to niedosyć, dodają, należy ukarać tyranów. Zbyt często Lud Francuzki był uwodzonim, potrzebuje być na przyszłość zabezpieczonym. Rewbel, Merlin, La Reveillere Lepaux, nie fami tylko są występniemi. François z Neufchateau w Liście swoim względem Elekcyy, czyliż nie sprzyał, czyliż nieukładał kontrrewolucyi? Powstańcie ilnie przeciwko takim ludziom, a wkrótce się duch publiczny odrodzi. — Zapisano w Protokół, i odeffano do Kommissyi iedenastu.

Seffya dnia 21. — Desclozeaux (z Departamentu Sekwany) donosi, iż w okręgu Sannois w tymże departamencie Rojalisci rozrzucali niebezpieczne pisma.

Liść iednego Kommissarza Dyrektoryatu donosi, iż Administracja odebrała podstępny Dyrektoryat Uwagi nad dochodami i fakciami przez Ob. Bailleul. — Odeffano do Kommissyi iedenastu.

Ob. Fatar wydawca i właściciel Dziennika Wolnych Ludzi przysłał Radzie prośbę w której wyraża, iż mimo gorliwego oflawiania Rad za wolnością druku, Administracja Poczty czyniąc się w tey mierze morniejszą, zabrania do dziś dnia (21. Czerwca) przepuszczać nowe Dzienniki które zaczęły wychodzić od 15. t. m. mianowicie Dziennika Wolnych Ludzi. Ta Administracja wydała rozkaz wszystkim Kancellaryom Pocztywom we Francyi, ażeby niepozwoliły rozchodzić się tylko tym pismom, których liść będzie im z Paryża przyefłany, i składa się w tey mierze listem Ministra Policyi. Tym sposobem wiadomości i oświecenie nie będą już ieszcze mogły rozchodzić iak tylko drogami, iakie im Arendarze Poczty i Minister Policyi wykryśli. Uciekam się więc do was przed tą ich samowładnością etc. — Uchwalono odeffanie do Dyrekt:

Colin iżef kancellaryi Policyi ogłosił, iż spalony w nien na dniu 18. papiery były tylko koperty od listów, lecz Dziennik Ludzi wolnych który teraz znnowu wychodzi dowiodł, iż dozorczy w kancellaryi nie palą nigdy kopertów, lecz ię przy końcu każdego miesiąca równie iak pieczęcie odrywają i na luntę przedają, utrzymując więc, iż spalone papiery były oskarżeniami i raportami przeciw Reprezentantom których na dniu 19. Czerwca fructidoryzować zamysłano. — Kancellarya wojenna przy boku Dyrektoryatu będąca, ma być także zmienioną. General Kellerman i Canclaux w niej zofłają. posłani będą do Hollandyi w randze inspektorów kawalerii i infanterii. — Sieyes oświadczył życzenie, aby Cambaceres lub Talleyrand Perigord na liście Kandydatów do Dyrektoryatu umieszczeni być mogli. Żaden z nich iednak nieotrzymał kreśli.

W ciągu całej Rewolucyi, która to naywłaściwsze ma znamie, iż ani w bębny nie uderzono, ani żaden żołnierz z miejsca wyruszony nie był, uważano w całym Paryżu naywiększą spokoyność. Żadna robota nie była przerwana. Tę tylko małą odmianę spostrzeżono, iż ciękawość odcignęła z Thuilleries i poł elizejskich przed pałac Rady 500. wielu przechadzaających się trefniów. Lud nie mieszał się do niczego. Cieszone się tylko z upadku Merlina. — Niektórzy utrzymują, iż Ministrem Policyi będzie Ob. Freon lub Sotin. Nowy Dyrektor Roger Ducos jest słabego zdrowia. — General Moulins jest bardzo gorliwy patriota. — Barras od nieiakiogo czasu nie chciał z kolegami iwemi krelkować. — Między wielu zarzutami Merlinowi i Reveilleroi uczynionemi, kładą i ten, iż niezbyt dawno chciał wydać rozkaz do aresztowania 70 Członków zgromadzenia Prawodawczego, lecz Barras oparł się temu. Mówią znnowu o innym rozkazie danym przez większość Dyrektoryatu Generalowi Perrieres komendantowi Paryża do aresztowania 20 Członków reprezentacyi narodowej, który iednak rozkaz wspomniony General wypelnić nie chciał. Dowody do tych zarzutów mają już zofławać w ręku połączony Kommissyow. — Rozmaite osoby z rozkazu Dyrektoryatu aresztowane, są wypuszczone na wolność, Paryż nawet ma

poftać teraz daleko weselszą. — Bailleul i Rewbel nie pokazali się temi dniami w Ciele Prawodawczym. Bailleul siedzi w domu i roznoli, iż zagrożonym iest od ludzi, którzy dawniej byli z partyi Roberspiera, a którzy teraz wszystkie przyfłępy Rady 500 osadzili.

Od czasu zasfłey odmiany wszystko tu wzięło cechę nowego porządku rzeczy. Głos tutejszych dzienników zaraz się zmienił, ci którzy pisali za Dyrektoryatem, naybardziej teraz powfłają przeciwko odeszłym z niego członkom. — Fundusze także publiczne nie o się podniosły po tey rewolucyi Dyrektoryalney. — Wiadomość, iż nowa konfliccya nakazana będzie, zdaie się być niepewną. Rząd przefłanie na wyffłaniu tylko do armiiw teraz zapisanych rekwizycyonistów, przez co spodziewa się pomnożyć armie do 550. tyfłie y ludzi. — Słychać, iż liśća emigrantów zofłanie zamkniętą, Truguet i Bottat, który na tey liście, umieszczeni byli, chociaż nigdy nie emigrowali, mają być nazad przywołani.

Wojska z obozu pod Lugdanem będącego, są już w marzu do armii Maffeny. — Ob. Altier dyrektor drukarni narodowej w Egipcie przyfł przez Konstantynopol do Paryża. — Garat, Lauffat, Baudin, Lenoire, la Roche i Cornudet, mianowani zofłali do Rady Harszych, do zdania rapportu, względem wolności druku. — Kompania Boudin oskarżona iest teraz, iż była przyczyną głowniejszą poddania się fortecy w lofskich Peschiera, Pizzigh-tone etc. nie opatrzywszy ię w należytą zwyność chociaż na nie wzięła piehniędę. — General Moreau ma teraz dowodzić armią w Niemczech, i wkrótce spodziewają się przybycia jego do Bonn. — Podług listu z Grenoblu pod d. 14. Czerpisanego, Suwarow pisał z rozkazem do G. Lufignan, aby się od tamtejszych granic cofnął, nasz oboz pod górą Geneve będący, połączył się z wojskami pod górą Cenis Hoiacemi. — Nad armią naszą pod Moguncją do 50 tyfłiecy ludzi zebrać się mającą, G. St. Suzanne komendę mieć będzie. Armia ta ma działać przeciw Moskalom. — Pod Roszellą ukazały się okręty Angielskie. — Wojska Hiszpańskie od eskadry Ferrofskiej idą do Brest.

Mówią tu bardzo o mocnych szrodkach terroryzmu w przypadku potrzeby przedsięwziąć się mających. — W całym biegu rewolucyi żadna odmiana nie zasła tak spokojnie i z takim od wszystkich uwielbieniem iak terazniefłaz. Obywatele pracowici, nieprzerwanie robotę swoią odbywają, bogaci według zwyczaju bawia się. — Mówią, iż sekretarz Dyrektoryatu Lagarde bardzo wielkie zebrał bogactwa. Niedawno kazał zrobić dla siebie wielce kosztowny ławis frefbny. — Kolumny Maffny i G. Leourbe połączyły się z sobą. — Garnizon zamku Medyolańskiego przyfł do Grenoblu. Powiada, iż mu brakowało zupełnie na zwyność i amunicyi, i że to iest przyczyną nagłego poddania się. — G. Dumas przyfł tu z Egiptu. — Administracja departamentu niższej Sekwany zakazała wszelkich grow aazardownych. — Sławny zeglarz powietrzny Blanchard chce podróż odprawić do Ameryki w 6 lub 7 dniach. Ma on wiele Kommissow dla tutejszych domów handlowych.

Ostateczne ułożenie Rezolucyi sfłowney do wolności druku, przyjęte zofłato dnia 17. — Między odmianami które w niej dodano, iest, iż każdy Autor znieważający Mocarliwo z którym Rzpita nie iest w wojnie, będzie poddany do odpowiedzi. — Mówią iż Lagarde Sekretarz Dyrektoryatu zastąpiony iest przez Ob. Réal; François z Neufchateau przez Robert Lindet; Milet Murcau przez Dubois Crancé. Lambrechts ma także być zastąpionym. Dodają iż Isabeau obejmie urząd Ministra Policyi. Niewiadomo ieszcze kto obejmie miejsce po Ramela. — Talleyrand Perigord ma być przeznaczony na Ambasade Berliską. — General Marbot będzie komentantem w Paryżu. — Papież przewieziony będzie do Walencyi. — Merlin wyiehał do Douai; La Reveillere do Montmorency; Treillard zofłanie w Paryżu; a Rewbel znalazł się zafłwe w Radzie Starszych.

Z niecierpliwością oczekujemy rozpoczęcia obrad nowych naszych Dyrektorów, nadewszystko w interesach politycznych. Mówią iż Barras który się sam ieden z dawnych Dyrektorów zofłatał, od dawnego iuz czasu nie mieszał się do obrad swoich kolegów, i nawet większą częścią ich szrodków n ganiął. Mówią iż Siyees przywozi z sobą zamiary nader spokojne. Gohier dawny Adwokat w Rennes uchodzi za człowieka cnotliwego, światłogo i pracowitego. Wyszedłszy z Ciąła Prawodawczego, obłął po Garacie urząd Ministra Sprawiedliwości, i na tey funkcyi na powłeczny załłury i karunek. W dniu 9. Thermidora mianowany był Prezydentem Trybunału Paryzkiego, a potom członkiem Sądu Kalsacyjnego. — Mówią iż Ob. Treillard przebiegłszy wzrokiem Dekret swego odwołania, wstał i rzekł: Obywatele, iestście nieufłającami, a ja idę spać. — Merlin i Reveillere wsfłskich przykładali flarań do nakłonięcia go, aby opierał się Dekretowi i wspólną z niemi popierał sprawę, lecz nadaremnie. Woleł ja spać dzifłay na ulicy des Maçons (gdzie dawniej mieszkał) niż iutro wędrować do Guyany. — Na dniu 17. w wieczor deputacya reprezentantów udała się do Dyrektoryatu, wzywając Merlina i Reveillera do zofłania dobrowolnie dymisyow swoich, dla oszczędzenia Ciąła Prawodawczemu dekretu oskarżenia. Reveillere opierał się zupełnie temu, i podawał ołwem szrodk do rozchwiania Ciąła Prawodawczego. Z tego powodu przyszło do mocney kłotni między nim i Barrasem. — Mówią iż Rapinat Szwager Rewbela nagle umarł dowiedziawszy się o zamiarze ścigania złodzieiów. (Przyziaciół Prawy).

Dnia 23. Czerwca.

Armia Neapolitańska. — głowney kwaterze w Lucce d. 11. Prairial (30. Maj.) roku 7. Leonard Berthier General-Adjutant. Szef generalnego sztabu do Ministra wojny. Miałem honor donieść ci Ob. ministrze o przybyciu

Armii Neapolitańskiej do Toskanii na dniu 5 t. m. od tego czasu, otrzymała z male korzysci, które można uważać jako zapowiedzenie innych. Dywizja G. Montrieux składająca prawie skrzydło armii, zajmując Bononią przez brygadę G. Clauzel złożoną z 3go batalionu 62 Pułbrygady, z 2 batalionów 5tej, 11go Regimentu huzarów, i oddziału kawalerii Piemontskiej. Dnia 7 (26) Generali wiadomiony, iż nieprzyjaciół w wielkiej sile napadł na twierdzę Urbino, i że już rozpoczął robić okopy, udał się tam tegoż dnia z częścią sił swoich, z zadziwiającą bystrością, uderzył nagle na nieprzyjaciół, wyparł ich z szan-ców, ścigał aż do Modeny, zabrał 200 jeńców, i wielką liczbę zbuntowanych wieśniaków trupem położył. — Dnia 8. i 9. (27 i 28) Dywizja jedna złożona z legjonu cudzoziemskiego i z 2go batalionu 8mej Pułbrygady, uderzyła na nieprzyjaciół we dwie kolumny. Pierwsza pod komendą Ob. Lebrun szła na Santa Croce-Borghetto, a po niejakim oporze oparowała jego stanowiska, i nieco jeńców zabrała. — Dnia 9. (28) Ob. Lebrun szedł dalej ku Borgodi Valterio, i też łame odniósł korzyści. Druga kolumna pod komendą Ob. Sedra wyszła z Sassalbo, i byłym marszem złączyła się z tylną strażą w Hulla i Villa Franca. Nieprzyjaciół bojąc się w ten czas bitwy, cofnął się z tych różnych miejsc równie jako i z Pontremoli. Skutkiem tych obrotów było 150 jeńców i 700 karabinów, nieco bagażów, i ważne odzyskanie Pontremoli. — (podpisano) BERTHIER.

General Championnet przyjechał do Paryża i użytych będzie w Armii. — Rewbel wychodząc z Dyrektoryatu, pozabierał z sobą meble, sprzęty, porcelanę należącą do narodu, między innymi serwis, 12 tysięcy franków szacowany. Obywatka Rapinat idąc za przykładem swego godnego męża przywłaszczyła sobie nawet kołdry. Kontroler Pałacu Dyrektoryatu, dowiedziawszy się o tych łupieństwach, doniósł o nich ministrowi interesów wewnętrznych. Udało się zaś wprzód o powrocie tego do Rewbela, który odpowiedział: *Wolałbym to wszystko potłuc niż oddać Replery.* — Scherer iść dotąd w dobro-wolnym areszcie w Temple, i żąda sądu. Zapewniają, iż i Rewbel poydzie za tym przykładem.

z Barcelony dnia 10. Czerwca.

Ponieważ flota Hiszpańska w Kartagenie nie mogła być dostatecznie naprawiona, przeto otrzymała rozkaz powrotu do Cadix. Zebrano więc znajdujące się na niej 5 do 6 tysięcy wojska na 50 przewozowych okrętach. Mają one być przeznaczone do Majorki gdzie iść zebranej sily do 10 tysięcy ludzi.

Od granic Rossyjskich dnia 13 Czerwca

Na dniu 10 t. m. odprawilo się w Mitawie wśród największej okazałości zasłużenie Xiążęcia d'Angoulême z Xiężniczka Francuska Treffa. Ślub dany był przez Kardynała Montmorency. Kontrakt zaś ślubny podpisany był przez farnego Imperatora i w Archiwum senatu złożony.

z Augsburga dnia 17. Czerwca.

Lifty z Medyolanu pod dniem 8. donoszą, iż Austriacy obrócili znaczne sily ku Novi, ażeby załonić obleżenie Cytadeli Tortońskiej, tym bardziej gdy się dowiedziano, iż eskadra Francuska po odplynieniu z Tuluzy, wysadziła 15. tysięcy wojska do Genui. Wiadomo iść, iż G. Moreau opuściwszy Alexandryę, wysłał wielką część armii ku Genui. Dywizje GG. Victor i Grenier, zapewniają, iż od tego czasu dywizja G. Victor udała się przez lenność Cesarzki na dolinę Taro dla wspólnego działania z armią Generala Macdonalda w Xięstwie Parmeńskim. Ta armia po wyparciu Generala Ott z Pontremoli i aż do okolic Parmy, w pierwszych dniach Czerwca znajdowała spadek gór Apenninich nad Taro, Parma, i Secchia, zmierzając ku Parmie, Reggio i Modenie, tym czasem gdy oddzielony korpus armii załaniał Bononią, i wyładował się na przeciw Generala Klenau w okolicach Ferrary i Ravenny. General Ott odebrał od Generala Kray posiłek z 9. tysięcy ludzi oddzielonych od korpusu oblegającego Mantuę, a General Bellegarde miał zamysł iść na wzmocnienie Generala Karaczai od strony Novi, dla oparcia się siłom przybywającym z Genui. Nakoniec wszystko widzieć dawalo, iż między 6. i 10. Czerwca w Xięstwach Parmeńskim i Modenjskim, oraz na granicach Genui wielkie wynikić zdarzenia.

Te szczeguly okazują, iż około 6. Czerwca armie Włochy były przedzielone przez Alpy, zaczawszy od Walezyi, aż do Coni, a przez Appeniny od Coni, aż do granic Toskanii i Bononii.

z Strazburga dnia 18. Czerwca.

Lifty z Chamberi pod 11. t. m. donoszą, iż między Niceą, Genuą, i Florencją komunikacja zupełnie iść przywrócona; iż dwie Armie Generalów Moreau i Macdonald mają działać zaczepnie przy Apeninach i na prawym brzegu Padu; iż tym celem General Moreau miał przenieść główną swoją kwaterę do Genui, a General Macdonald do Bononii. General Macdonald ruszywszy z Florencji z swoim wyższym sztabem d. 30. Maja, rozkazał pomykać się swojej armii trzema kolumnami: iedney przez Pontremoli ku Parmie; drugiej na Reggio i Modenę, a trzeciej ku Bononii. General Moreau obwarowywał wąwozy Alpw ku Sabaudyi i Col-de-Tende, zwrócił się ku prawej stronie dla złączenia się z dywizjami Generalów Grenier i Victor, które wysłał ku Genui, a które wzmocnione były wojskami z floty na brzeg wysadzzone. Zdaie się, iż pierwszym zamiarem jego obrotów iść danie odlecieć cytadelom Tortońskiej i Alexandryjskiej.

Lifty z Grenoble pisane błędnie doniosły, iakoby Francuzi opuścili górę Mont Cenis. Przeciwnie zoflowione tam korpus wojska zdolne zatamować przytępn nieprzyjaciółom; kilka kolumn wojska znajduie się teraz w marszu dla wzmocnienia wojska strzegącego innych stanowisk.

Zdaie się być przedsięwzięciem Francuzów uczynić na wyższym Renem dywersję na wsparcie armii Helweckich, i że wojska znajdujące się przed Huning, Starym Brisach, Kehl, etc. nieomieszkają pomknąć się do Bryzgowij dla trzymania w niespokojności Arcy-Xięcia Karola w okolicach Saffzury. Od kilku dni przed Kehl zechodzą między forpocztami. Zwazsze iak zazwyczaj potyczki.

General Bruneteau Ste Suzanne, którego General Massena mianował komendantem lewego skrzydła armii Dunaju został utwierdzonym przy tej komendzie przez Dyrektoryat, sily jego rozciągają się od Huningi aż do Duffeldorf. Donoszą, iż nad Renem założony będzie oboz z 50. tysięcy ludzi, i wyższy jego sztab iuz iść mianowanym. Dodają, iż G. St. Suzanne, który się teraz w głównej kwaterze G. Masseny znajduje, postanowił główną swoją kwaterę w Worms.

Dnia 23. Czerwca.

Dowiadujemy się z Włoch, iż główna kwatera Generala Moreau znajduje się w Genui od 4. t. m. Dnia 3. ten General odebrał posiłki od ośmiu pułbrygad. — Podług Lity z Berny pod dniem 20. główna kwatera Generala Masseny znajduje się zawsze w Hermetswil blisko Bremgarten. General Xaintailles dowodzący w Walezyi, za to, iż chciał wyjść z tego kraju przeciwko rozkazowi Generala komenderującego, został oddalony, a miejsce jego objął General Lorges.

Dnia 25. Czerwca.

Dnia wczorajszego wojska nasze pod Kehl stojące, postąpiły naprzód.

Od brzegów Menu dnia 27. Czerwca.

Xiążę Repnin umarł w mieście Moskiewie. — Gazeta Praska zapewnia, iż General Massena niechęć powrócić do Paryża, przeszedł na stronę Cesarzki, i że polowa Rady 500 wyznęta została. Wiadomo ak daleko te nowiny są fałszywe. — Na dniu 17 Czerwca pierwszy oddział wojska Rossyjskiego pod Generalem Rehbindem przybył do Laibach. — Akona zupełnie iść uwolniona od eskadry Rossyjskiej — Tureckiej.

wspólnie z Legionem Generala Dąbrowskiego wojsko Austriackie pod Pontremoli poraził. Główna kwatera Generala Dąbrowskiego ma być teraz w Aulla. Miał on w marszu swoim 1500 insurgentów zabrać w niewolę. General Kowarowski znajduje się w Lucie.

z Berny dnia 20 Czerwca.

Massena odbiera codziennie większe wzmocnienia i wszystko okazuje, iż za kilka dni zaczepnie działać będzie. General Lecowhepomalzerował z Lucerny do Arth. Między Zug i Schwitz Austriacy iuz tam się byli przedarli, lecz w 5 dni potem cofnęli się nazad do Einsiedlen. Kuryer z Paryża przybył przywiozł zapewnienie, iż Rząd Francuzki najmocniejżycie użyje środków do utrzymania Szwajcaryi. Procz 17 tysięcy posiłków, które Massena teraz odebrał, ma ielzce otrzymać daleko większe.

z Florencji dnia 2 Czerwca.

General Macdonald zostawiwszy Mialto Lukę w dostatecznym stanie obrony, powrócił tu z wyższym swoim sztabem, a wojska jego czynią poruszenia do operacyow wojsennych.

Municipalność rozefala Lift okolny do majątniejszych Osób prywatnych i do Towarzystw z przełożeniem, iż przynaglona iść okolicznościami domagać się od nich wypłacenia w przeciągu czterech dni dwóch części przysuszonej pożyczki, to iść 130. tysięcy talarów (760.500. franków) nakazanych uchwałą Ob. Reinhard pod dniem 26. Floreal.

Insurrekcyje które się wszczęły na Wyspie Porto Ferrajo naklonily Francuzow do oddalenia zamtąd ciężkiej artylerii użytej przeciwko twierdzy Longone, i do opasania tylko tej twierdzy aż do czasu przybycia posiłków. — Jeden okręt liniowy Angielski przybył do portu Longane, i przywiozł obłożonym żywności, oraz broń dla insurgentów.

z Genui dnia 10. Czerwca.

Ponieważ teatr wojny coraz bardziej zbliża się ku naszym okolicom, Dyrektoryat nasz rozkazał przygotować do stanu obrony wszystkie stanowiska i twierdze nagrańiczne. Łańcuch gór obwarowany iść wojskiem Francuzkim pod dowodztwem Generala Perignon. Kazano iść uzbierać wszystkie młodzieży. — General Moreau rozkazał części swojej armii postępować przez nasze miasta i jego okolicę dla połączenia się z armią Generala Macdonald, który ciągnie od Toskanii. Ten przechod wojsk pomnaża drogosc żywności.

z Włoccy dnia 14. Czerwca.

Odbieramy z Modeny wiadomość pod dniem 11. iż 8. tysięcy wojska Francuskiego od Armii Generala Macdonald zszedłszy z Appeninow przy Secchia, przedarła się dnia 10. wieczorem do Formigine o trzy mile od Modeny. Dnia 11. zrana przymknęła się aż o pul mili od Modeny i wysłała pikiety pod fame miasto. Austriacy wyszli natychmiast przeciw Francuzom, a zwawa bitwa sloczyła się pod famemi murami miasta. Nazajutrz Austriacy oczekiwali na posiłki dla rozpoczęcia bitwy. Nie iść iść

czego wiadomo co się dzialo w okolicach Parmy od dnia 5. Czerwca. Nie więcej mamy wiadomości o zdarzeniach około Bononii. Atoli dnia 8. General Klenau stanął z 6. tysiąćami ludźmi w pobliskości miasta. Twierdza Urbino ielzce się do tego dnia utrzymywała, i niemyslała się poddać, lecz dorozumiewać się należy, iż przybycie Francuzow pod Modenę, uwolnilo tę twierdzę od obleżenia. Zinnęj strony insurgeni szeregą się na brzegach Adryatyckiego morza; dnia 7. weszli do Rimini, a nawet do Pesaro.

Dnia 16. Czerwca. — Zdaie się, iż 8. tysięcy Francuzow którzy dnia 11. pokazali się przed Modeną, byli tylko przednią strażą Armii Generala Macdonald. Wod ten dnia 12. atakował Modenę w przewyższających siłach, i przymsil Generala Hohenzollern do cofnienia się z rzekę Po. Infant Xiążę Parmeński wraz z swoją familią uftalił na lewy brzeg, ażeby się nieznalazł w pośrodk sił woiuących. General Kray udał się spiesznie do głównej kwatery Feld-Marszałka Suwarow, który dnia 11. znajdował się w Alexandryi dla umowienia się z nim względem sposobow odparcia armii Macdonalda, który okazuje przedsięwzięcie przeprowadzenia się przez Po w bliskości Mantui.

General Suwarow zebrał znaczną część swojej armii w okolicach Alexandryi dla oparcia się zamiarom Generala Moreau, który iść pokazał w znacznych siłach na schyłku Appeninow blisko Aqui i Novi.

Wiadomo iść, iż ten General zoltawil w tym miejscu dwie dywizye Victor i Grenier dla wzmocnienia Generala Perignon, który z tej strony okrywał miasto Genug. Moreau kazał potem ku temu miejscu sćiągać się korpusowi wojska, z którym się cofnął do Coni, i odebrałszy morzem posiłki do 15. tysięcy ludzi, widzi się w sposobności działać zaczepnie dla uwolnienia cytafelow Alexandryi i Tortony, tym czasem gdy armia Generala Macdonald czyni pożyteczną dywersję nad niższym Padem.

OBWIESZCZENIE

Uwiadomia się Pismem niniejszym Publiczność; że N. Pau powodowany Oycowką troskliwością swoją o dobro Fabryk krajowych raczył postanowić mocą reskryptu pod dniem 27. Maja własną ręką wydanego; aby w Prowincjach Pruss Południowych i Nowoschodnich, wywoz wołny owcezy za granice od strony lądu naprzód (aż do dalszych w ten mierze na przyszłość zayść mających urzędzeń) na rok ieden był wstrzymany; od strony zaś morza w zupełney i nieprzerwany zoltawolności. — Dan w Warszawie dnia 15. Czerwca 1799. Roku.

Kamera J. K. Mei Prufs Południowych Wojsno-Ekonomiczna.

DONIESIENIA.

Da Unterzeichneter eine neue Tuch-Handlung auf der Krakauer Vorstadt neben dem Röslerischen Hause unter Nro 452. errichtet, und durch eine vieljährige Handlungs-Practik eingesehen hat, daß es sehr viele Personen giebt, denen das Handeln beim Kauf der Waare sehr unangenehm wird, zumal einem Kenner derselben, so hat er diefer Unannehmlichkeit abzuhelfen gesucht, und in seiner Handlung von dato festgesetzt, alle seine Waaren ohne das geringste vorzuzahlen zu verkaufen, und zu diesem Endzweck die äußersten Preise auf jedes Stück Waare angesetzt. Nicht wörtliche Empfehlungen, sondern die hierbey allernöthigste zu beobachtende Billigkeit, welcher sich ein jeder überzeugt finden wird, soll seine Richtschnur seyn. T. Vivier.

Theodor Vivier, Marchand de Drap, établi au Faubourg de Cracovie Nro 452. à côté de la maison de M. Rösler, sachant par une longue expérience, qu'il y a beaucoup de Personnes, et surtout les connoisseurs, qui en faisant des emplettes, n'aiment pas à marchander, et par conséquent ils ne veulent pas qu'on leur surfaße; il a introduit dans son commerce un prix fixe pour chaque marchandise, et l'acheteur trouvera pour sa commodité le dernier prix coûtant marqué sur chaque article. Il ne cherche pas à se recommander par de vaines paroles, mais il tâchera de prouver en effet, que la candeur et la probité la plus scrupuleuse, sont la règle de sa conduite.

Xiążenie w Powiecie Błonińskim. Drzewa owocowe w ogrodach tutejszych Dworlickich, tudzież na polu znajdujące się, mają być na 3. po łobie następne lata w Dzierżawę wypuszczane, do której zaliczowania termin na dzień 16. Lipca r. b. wyznacza się: zwycięzcy łobie takowej dzierżawy, mogą się dnia tegoż przed południem na folwarku zgłosić, i więcej dający otrzymaniu oney spodziwować. — Dnia 26. Czerwca 1799. Dowintum Xiążenieckie.

Pewny Obywatel mieszkający o mil 9 od Warszawy w kordonie Prulkim w kryjcie Pułtuskim, potrzebuje na Guwernerów do edukacyi dzieci, posiadającego igzki Niemieckie, Łacińskie, Francuskie i Polskie, oraz na Instrumencie fortepiano lub skrzypcach umiającego, a takowy udać się ma po informacyi do JP. Małowski kupca Warszawskiego mieszkającego na ulicy Święto-Jankiej pod Nrem 10.